

Utdrag ur Sixten Göranssons Återblickar från Utomskogen

Istevallen

Min mor tog plats som bopiga på Istevallen åt "Nylands-Brita i Iste. Jag var med om bofösning en dag i början av juni. Sedan fick jag ofta gå den långa vägen till bovallen med mat åt mor. Ofta blev det på lördagarna och så blev jag kvar över söndag och ibland flera dagar. Jag visste inte då vilken sällsynt upplevelse detta innebar. Att få uppleva fäbodlivet med dess ålderdomliga rytmer var en något som nutidens ungdomar inte kan förstå. Det var aldrig riktigt lugnt på vallen utom när korna voro i skogen på bete och fäbodjäsentorna gjorde sina sysslor såsom osttillverkning, smörkärning och messmörsbakning och diskning ute vid "gryta". Ibland kunde det bli en stund att slumra på "ladan" där bopigan sov och åt. Det var inget bottentak och därför var en särskilt ljuvlig plats att sova på, särskilt när det regnade på spåntaket. När "åttiden" kom hände det att korna och getterna inte kunde gå ute i skogen om dagarna utan kommo hem på förmiddagen. Då var det bättre att gå ut med dem till "nattgätning". Då det var 5 stugor på vallen och 5 bojäsentor så var det ett anseeligt "fä" när man gemensamt drog iväg till gätning. En sådan nattgätning bröt inte gätvarvet som gick runt med veckans dagar. Varvet gick så här Åsen, myra, hemåt Dalsjöberget, Petters kolning och Månsbacka. Det var liv, när de olika fä'na samlats för att dra iväg. Skällkornas olika klanger och getternas pinglor, trampet av klövar jämte råmande och bråkande bildade en hel melodi som bakgrund för bojäsentornas lockrop eller "kåkande" som det heter på andra håll. Min mor var bra att sjunga och hördes över det hela. Det blev inte särskilt lång sovtid därför att redan i 3-tiden på morron brukade det börja höras trippande av getklövar och tramp av kor. Och så ånyo bråkande och råmande med klockklang. Då var det dags att gå upp för att binda in kreaturen. Så förgick veckorna till fram på höstkanten då det var dags att boföra hem. Stugan och fäxet skulle då skuras och stå klar till nästa sommar. Gödselstaden skulle också vara ansad. Istevallen låg mot sydväst nedanför berget och upptog en remsa mellan berget och myren. En mycket vacker plats med välbetad gräsvall med vältuktade granbuskar som väl sköttes om av fåren och getterna. Vid Nylands stuga fanns brunn med svängel. Vattnet hinkades upp och tömdes i rännor som ledde till grytan eller bars till fähusen. Min mor var där även följande sommar, hon sökte sig sedan till Gammelbo som bopiga åt Spörs i Östansjö de följande åren.